Bam Mouchoir

Geef me een zakdoek

Yvon Eerland

Bam Mouchoir

Schrijver: Yvon Eerland
Illustraties: Yvon Eerland
Illustratie omslag: Yvon Eerland
© 2026 Yvon Eerland

ISBN: 9789403943664

Om de privacy van alle betrokkenen te waarborgen zijn alle namen veranderd, behalve mijn eigen naam.

In dit leven ben ik voornamelijk bezig geweest met terugvinden
wat ik als kind ben kwijtgeraakt.

Yvon

Ik draag dit boek op aan
mijn psychiater Martien Kooijman.

Ik noem mezelf soms Puck, maar zo heet ik niet. Puck is meer een staat van zijn. Als je geesten ziet word je Puck. Zoals tante Puck.

Tante Puck zat aan haar enorme houten eettafel in het gigantische huis aan de Kersenstraat. Haar lange grijze haar was slordig in een staart gebonden. Met priemende ogen keek ze me aan en fluisterde op een enge manier: 'Zie jij ze ook?' Ze droeg een zwarte wollen handschoen aan haar linkerhand. Ik was amper tien jaar oud en ik kan me niet eens herinneren of ik iets terug zei. Ik was van haar geschrokken. Tante Puck was gek en oom Karel had haar zo hard geslagen tegen de linkerzijde van haar hoofd dat ze er een zenuwbeschadiging aan over had gehouden. Aan haar linkerhand kennelijk. Zo'n wollen handschoen hielp waarschijnlijk, anders wist ik het ook niet. Ik kwam daar vaak, want het was bij ons thuis niet veilig.

Tante Puck maakte enorme schilderijen van gekke hoofden met weggesmolten gezichten en holle ogen. Als ze niet schilderde was ze op straat te vinden, zoekend naar één van haar vijf kinderen. Ooit was er één gestorven, vlak na de geboorte geloof ik. Er werd niet veel over gesproken, maar de impact die het op haar had was enorm. Ze fietste ongerust door de stad op haar zwarte Halleluja fiets, op zoek naar haar middelste dochter deze keer. Het was al twaalf uur 's nachts en ze was nog niet thuisgekomen. Het werd steeds moeilijker om ze allemaal bij elkaar te houden. Zeker toen ze in de puberteit kwamen; ze vlogen uit en kregen vriendjes en vriendinnetjes (dan wachtte Tante Puck buiten op de stoep voor de deur van het betreffende vriendinnetje). Ze zaten in de kroeg of gingen uit in Scheveningen! Daar mochten wij niet naartoe…

Van tante Puck mocht alles. Ze reed in haar groene Daf met 25 kilometer per uur door de stad. Sandra en ik zaten achterin. Sandra schaamde zich voor haar gekke moeder die zo raar langzaam reed. 'Tjoeke… tjoeke... tjoeke…,'zei Sandra dan slepend, met haar ogen ten hemel geslagen. 'Tjoeke… tjoeke… tjoeke.' Tante Puck werd nooit boos. Alles mocht, daarom was het zo fijn daar. Hoewel bij ons ook alles mocht, was het bij ons niet fijn. Bij tante Puck mocht je met matrassen van de trappen afglijden. Helemaal vanaf de zolder waar oudste zoon Adriaan zat en dan via de tweede verdieping waar Mark en Viviënne hun kamers hadden en oom Karel en tante Puck ook. Hoe lager we kwamen hoe jonger de kinderen werden, dus Mathilde en Sandra hadden hun kamer op de eerste verdieping. Daar was ook de waskamer, gevuld met grijze kleren omdat niemand aan sorteren deed. In een grote wasmand zaten alle sokken van iedereen, allemaal grijs verwassen. Je moest er op goed geluk twee dezelfde bij elkaar zoeken.

Daar, op de eerste verdieping, maakten we ook een grote tent van stoelen en (grijze) lakens. We duwden de matrassen erin en dan mocht ik blijven slapen. We sliepen met ons zessen in de tent, Viviënne sliep ook met ons in de tent om als oudste meisje een oogje in het zeil te houden. Zij vertelde enge verhalen uit Suriname, over spinnen die hun eitjes onder je hoofdhuid leggen en als je je haren kamt breek je het nest en kruipen alle jonge spinnetjes over je heen! Om het nog enger te maken werden we dan gekieteld door Viviënne. Elkaar de stuipen op het lijf jagen was normaal in Suriname. Ze waren nog maar net in Nederland. Wij ook. Maar wij kwamen net uit Aruba. We werden op dezelfde school gedaan, de Nutsschool in de Vogelwijk.

Sandra en ik, allebei zes jaar, boden tegen elkaar op, daar op het schoolplein van de lagere school: 'Ik liep altijd op mijn blote voeten in Suriname!' pochte Sandra. 'Ik ook!' riep ik en ik vulde aan: 'Als het regende op Aruba, dan gingen wij juist naar buiten!' Ik ging er gewoon van juichen. Zo werden wij vriendinnen en kreeg ik haar ouders er gratis bij. Ik mocht ze oom en tante noemen en we mochten altijd mee-eten. Altijd gebraden kip, rijst en aardappelen en een salade met olijven erin. Altijd hetzelfde. Het was er ook altijd gezellig aan tafel, er werd gelachen over echt grappige dingen. Dat was bij ons niet. Bij ons werd *uit*gelachen. Dat is niet grappig. Wij zaten ook niet vaak aan tafel. Mama had Chinees gehaald en pakte dat op de grond van de woonkamer uit. Daar aten we het ook op. Gewoon op de grond, want bij ons kon ook alles. Maar bij ons werd niet naar mij omgekeken. Er werd niet met mij gepraat. Hoe kon dat ook; ik was verstandelijk beperkt. Men keek naar mij met steelse blikken, er werd wat gefluisterd in iemands oor en dan werd er weer naar mij gekeken met ogen vol begrip en medeleven, want ik kon er niets aan doen. Het kwam door het te hoge bilirubinegehalte in mijn bloed vlak na mijn geboorte. Papa had nog tegen mama gezegd dat als ik later problemen kreeg op school, het daardoor kwam. Mama had verder geen vragen gesteld en had besloten dat haar dochter dus verstandelijk beperkt was. Waarom ik dan naar een normale school ging wist niemand.

Gelukkig had ik veel vriendjes en vriendinnetjes op school. Eigenlijk was ik bevriend met de hele klas. Zeker toen ik de eerste klas over moest doen en ik op mijn zevende bij Sandra in de klas kwam. Dat was heel gezellig. De klas daarvoor was niet zo fijn; zij hadden me uitgelachen toen ik in mijn broek had geplast. Het was een strenge school. Je moest je vinger opsteken als je naar de wc moest of iets anders wilde vragen of zeggen. Vervolgens wachtte je tot de juf je toestemming gaf